

یادداشت

صنعت پتروشیمی
پیشتاز اقتصاد مقاومتیبابک افشیری
مدیرعامل تاپیکو

هشتم دی‌ماه هر سال به نام روز صنعت پتروشیمی نام‌گذاری شده است.

صنعت پتروشیمی در دو دهه اخیر با سرعت، نقش خود را به عنوان یکی از اجزای اصلی اقتصاد ایران، باز کرده است.

این روزها دیگر شکی درباره اهمیت صنعت پتروشیمی وجود ندارد، صنعتی که هم‌اکنون دومین جایگاه ارزشی کشور پس از صادرات نفت خام را دارد. طبق آخرین آمار گمرک، در ۹ ماهه امسال در حالی که درآمد صادرات نفت کشور ۲۶ میلیارد دلار بوده، رتبه دوم ارزشی با ۱۵ میلیارد دلار به صنعت پتروشیمی اختصاص یافته است.

صادرات کشور در ۹ ماهه سال جاری با احتساب نفت، برق و خدمات فنی و مهندسی و به استثنای آمار صادرات تجارت چمدانی به ۶۳ میلیارد و ۹۷۰ میلیون دلار رسید.

به عبارتی می‌توان گفت هم‌اکنون ۲۵ درصد بار ارزشی اقتصاد ایران را بر عهده دارد.

نکته مهم‌تر در ارزشی این صنعت، کیفیت و دسترسی به ارز پتروشیمی‌ها است.

برخلاف صادرات نفت خام که به راحتی قابل رصد برای دشمن و اعمال تحریم‌ها و بلوکه کردن پول آن است، صادرات محصولات پتروشیمی قابل رصد نیست و به همین دلیل ارزش آن نیز برخلاف ارز صادرات نفت بلوکه نمی‌شود و به اقتصاد ایران بازمی‌گردد.

بنابراین صنعت پتروشیمی را می‌توان پیشتاز اقتصاد مقاومتی و خنثی‌سازی تحریم‌ها در ایران نام برد.

با وجود این، توفیقات، امروز در ۶۰ سالگی صنعت پتروشیمی ایران، همچنان نهال نوپایی در مسیر رسیدن به قله است که راه درازی در پیش دارد.

تجربیات گران‌بهای به دست آمده در سال‌های اخیر، چراغ راه پرپیچ و خم ما در آینده خواهد بود. در این مسیر، ضمن اتکال به خداوند متعال، باید تکیه بر توانایی‌ها و ظرفیت‌های داخلی و چشم ندوختن به بیگانگان، نصب‌العین مسئولان باشد. تلور این اتفاق را می‌توان در تقویت بخش دانش‌بنیان اقتصاد و میدان دادن به شرکت‌های فناور داخلی جست‌وجو کرد.

صنعت پتروشیمی نسبت به دیگر صنایع، پیچیدگی‌های فنی و عملیاتی بالاتری داشته و به همان نسبت هم حل مشکلات و چالش‌های آن می‌تواند ارزش افزوده بیشتری در پی داشته باشد. در این مسیر، شرکت‌های دانش‌بنیان بیشترین نقش را در توسعه و تکامل فرایندهای این صنعت خواهند داشت.

این در حالی است که با وجود ظرفیت اسمی ۹۲ میلیون تنی تولید انواع محصولات پتروشیمی در کشور، سهم محصولات منتج از شرکت‌های دانش‌بنیان متناسب با تعداد حدود هزار شرکت فعال در حوزه پتروشیمی نبوده و این شرکت‌ها تا ابفای نقش شایسته خود در درآمدزایی سالانه بالغ بر ۲۶ میلیارد دلاری این صنعت راه درازی در پیش دارند. در حالی که صنایع پیشرو و های‌تک در دنیا اغلب به سمت سرمایه‌گذاری در دستیابی به لایسنس و پتنت فرایندها رفته‌اند، این مهم در کشور به واسطه عدم حمایت‌های کارا و واقعی مغفول مانده است.

به نمایندگی از خانواده بزرگ تاپیکو، دست‌یاری و همکاری به سوی تمامی فعالان اکوسیستم دانش‌بنیان صنعت پتروشیمی در کشور دراز می‌کنم تا به امید خدا با میدان دادن به جوانان این مرز و بوم و نزدیک‌تر کردن شرکت‌های دانش‌بنیان به حوزه عملیاتی، علاوه بر پیشگامی و خودکفایی در بخش‌های مختلفی که وابستگی فنی به خارج از کشور وجود دارد، زمینه را در توسعه زنجیره ارزش و دستیابی به لایسنس‌ها و فناوری‌های کلیدی جهت تولید محصولات ارزش‌آفرین، فراهم آوریم.

هشتم دی‌ماه، سالروز صنعت پتروشیمی را که یادآور اهمیت این صنعت ارزش‌آفرین و ارزش‌آفرین برای ایران است به تمامی همکاران پرتلاش، متعهد و دلسوز صنعت پتروشیمی خصوصاً خانواده بزرگ تاپیکو تبریک عرض می‌نمایم.

این هلدینگ با دارا بودن متنوع‌ترین سبد سرمایه‌گذاری در کشور در صنعت نفت و گاز پتروشیمی، همواره در تلاش بوده با ایفای نقش بی‌بدیل خود در گذر از گردنه حساس و بسیار سخت تحریم‌ها، بخشی از بار فشارها و محدودیت‌های فنی و مالی اقتصاد کشور را کاهش دهد.

عددی که در طول فعالیت دولت سیزدهم در آب، برق و فاضلاب سرمایه‌گذاری خواهد شد بالغ بر ۱۲۰۰ هزار میلیارد تومان است که تا امروز معادل ۴۰۰ همت به بهره‌برداری رسیده و تا پایان دولت سیزدهم بیش از ۸۰۰ همت دیگر از طرح‌ها به بهره‌برداری می‌رسد

عکس: ایرنا

احیای صنعت برق در دولت سیزدهم

در دو سال گذشته بیش از هفت هزار مگاوات به ظرفیت تولید برق کشور افزوده شد. برنامه‌ای که در سال اول باعث گذر موفق از پیک بار سال ۱۴۰۲ بدون هرگونه خاموشی شد

گزارش

مجید میرزا حیدری

خبرنگار

از چهار هزار و ۵۰۰ مگاوات ظرفیت جدید برای پایداری شبکه برق ایجاد می‌شد، اما آمارها بیانگر این است که در ۱۰ سال قبل سرمایه‌گذاری در صنعت برق متوقف شده است.

در حال حاضر، مجموع ظرفیت نامی نیروگاه‌های منصوبه در شبکه سراسری برق کشور در محدوده ۹۱ هزار مگاوات بوده که حدود ۸۲ درصد از این ظرفیت، معادل ۷۴ هزار مگاوات را نیروگاه‌های حرارتی تشکیل می‌دهند. به‌طور معمول، سالانه حدود یک میلیون مشترک به ۳۹ میلیون مشترک موجود در کشور اضافه می‌شود؛ چیزی حدود ۲.۵ درصد رشد در تعداد مشترکان برق. هرچند که نرخ رشد مصرف برق در کشور حدود پنج درصد است.

این رقم معادل افزایش ۲ برابری در میزان رشد تعداد مشترکین است. با یک حساب سرانگشتی، بخوبی مشخص می‌شود که دولت قبل در زمینه توسعه صنعت برق نهنتها اقدام جدی نداشته بلکه کارنامه آن نیز سرشار از نمرات مردودی بوده است. پیامد این بی‌توجهی، منجر به افزایش شدید مطالبات بخش خصوصی از وزارت نیرو شد و علاوه بر ایجاد مشکلات فراوان برای تولیدکنندگان و از دست رفتن انگیزه سرمایه‌گذاری، امکان تعمیر و توسعه صنعت برق را نیز از آن گرفت.

در نهایت خاموشی‌های گسترده و رنج‌آور، ثمره تلخی بود که از این دولت به یاد گارماند.

انقلاب سرمایه‌گذاری در صنعت برق

صرف‌نظر از پرداختن بیشتر به ضعف‌های

ساختاری وزارت نیرو در دولت قبل، از احداث ۳۵ هزار مگاوات نیروگاه (حرارتی، صنایع و تجدیدپذیر) و بهینه‌سازی و مدیریت مصرف برق با مشارکت مؤثر مردم و مشترکان به‌عنوان برنامه راهبردی وزارت نیرو یاد می‌شود.

افزایش ظرفیت نیروگاهی کشور یکی از مهم‌ترین اقدام‌های وزارت نیرو در دولت سیزدهم برای تأمین برق پایدار همه بخش‌های کشور و حذف خاموشی‌ها بوده است. به‌طوری‌که در دو سال گذشته بیش از هفت هزار مگاوات به ظرفیت تولید برق کشور افزوده شد. برنامه‌ای که در سال اول باعث گذر موفق از پیک بار سال ۱۴۰۲ بدون هرگونه خاموشی شد.

در واقع، وزارت نیرو گام‌های خود را برای تحقق این هدف از همان آغاز به کار محکم برداشت به‌طوری‌که در بخش توسعه ظرفیت، بیش از ۸۴۰۰ مگاوات به ظرفیت نیروگاه‌های کشور در دولت سیزدهم افزوده شد.

برای بخش مدیریت مصرف نیز هم سال گذشته و هم امسال به‌صورت وسع‌تر پاداش صرفه‌جویی در مصرف برق برای مشترکان در نظر گرفت.

در یک تصویر کلی، در افزایش ظرفیت نیروگاهی سه محور مهم در دستور کار قرار گرفت.

محور نخست توسعه نیروگاه‌هایی که در حوزه کار وزارت نیرو بود و برنامه‌ریزی شد که ۱۰ هزار مگاوات به ظرفیت نیروگاه کشور اضافه شود که امروز هشت هزار مگاوات به ظرفیت‌ها اضافه شده است.

محور دوم استفاده از ظرفیت صنایع

انرژی‌بر برای سرمایه‌گذاری بود که در این محور هم ۱۰ هزار مگاوات برنامه‌ریزی شد و عملیات اجرایی آن با سرعت انجام شد.

پیش‌بینی می‌شود که تا اوج بار مصرف تابستان ۲۸۰۰ مگاوات از این ظرفیت به بهره‌برداری برسد و تا امروز بیش از ۸۰۰ مگاوات به بهره‌برداری رسیده است.

محور سوم استفاده از نیروگاه‌های تجدیدپذیر برای رفع ناترازی بود.

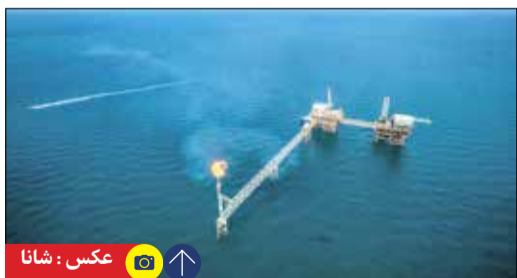
عدم استفاده از سوخت، نیروگاه‌های تجدیدپذیر را به نیروگاه‌های اقتصادی و ارزشمند تبدیل کرده است. پیش‌بینی می‌شود که تا امروز معادل ۴۰۰ همت در دولت سیزدهم صورت گرفته که تا امروز بیش از ۱۰ هزار مگاوات قرارداد به امضا رسیده است. یزدان رضایی، معاون برنامه‌ریزی و اقتصادی وزارت نیرو با اشاره به اینکه در سال ۱۴۰۲ رکورد تاریخی احداث نیروگاه شکسته می‌شود، گفته که برنامه‌های گسترده‌ای با هدف توسعه ظرفیت تولید برق از طریق افزایش راندمان و بهره‌وری انرژی در دستور کار قرار دارد که در همین راستا و در بخش تولید، برنامه‌ریزی برای تولید ۳۰ هزار مگاوات انرژی برق جدید انجام شد که ۱۰ هزار مگاوات آن از طریق نیروگاه‌های حرارتی و با مدیریت وزارت نیرو در حال اجراست و این بخش تاکنون بیش از ۸۰ درصد عملکرد دارد.

۱۰ هزار مگاوات از این برنامه نیز برعهده صنایع است که در این بخش نیز ۶۴۰۰ مگاوات احداث نیروگاه در حال اجرا است و ۱۰ هزار مگاوات دیگر نیز در حوزه انرژی‌های تجدیدپذیر در دستور کار است.

بیشتری برای ترانزیت از مسیر دریای سرخ روی داد، قیمت‌ها روز جمعه ثابت بودند.

شرکت کشتیرانی دانمارکی مرسک تقریباً همه کشتی‌های کانتینری را که بین آسیا و اروپا حرکت می‌کنند، از کانال سوئز عبور می‌دهد و تنها تعداد معدودی از کشتی‌های این شرکت از سمت آفریقا، عبور می‌کنند. شرکت فرانسوی CMA CGM هم اوایل هفته جاری اعلام کرد که تعداد کشتی‌های عبوری از کانال سوئز را افزایش می‌دهد.

فیلیپ فلاین، تحلیلگر گروه پرایس فیوچرز در این باره گفت: تصور این

عکس: شانا

است که مسیر دریای سرخ در حال بازگشایی است و عرضه را سریع‌تر به بازار می‌رساند. شرکت‌های بزرگ کشتیرانی در اوایل دسامبر پس از حملاتی که به کشتی‌ها صورت بهره در مناطق مصرف‌کننده بزرگ در سال ۲۰۲۴ و افت ارزش دلار، باعث افزایش تقاضا برای نفت می‌شود.

قیمت نفت تحت تأثیر نگرانی‌های ژئوپلیتیکی، کاهش تولید و تدابیر جهانی برای مهار تورم که باعث نوسان شدید قیمت‌ها شد در حالی سال ۲۰۲۳ را با حدود ۱۰ درصد کاهش به پایان می‌برد که نخستین است. بهای معاملات نفت برنت روز جمعه که آخرین روز معاملات سال ۲۰۲۳ است، ۱۸ سنت معادل ۰.۲ درصد افزایش یافت و به ۷۷ دلار و ۳۳ سنت در هر بشکه رسید. بهای معاملات وست تگزاس اینترمدیت امریکا با ۱۱ سنت افزایش در ساعات اولیه معاملات بازار آسیا، ۷۱ دلار و

خداحافظی نفت از سال ۲۰۲۳ با کاهش ۱۰ درصدی

و کاهش تولیدی که برای حمایت از قیمت‌ها ناکافی بوده، برای سومین ماه متوالی کاهش داشته و هر دو شاخص، تقریباً ۲۰ درصد از بالاترین حد خود در سال ۲۰۲۳، پایین‌تر رفته‌اند.

پس از توافق تولیدکنندگان اوپک و متحدانشان برای کاهش تولید، قیمت‌ها در سپتامبر، به بالاترین رکورد سال ۲۰۲۳ صعود کردند و این نگرانی‌ها ایجاد شد که تقاضا از عرضه بالاتر خواهد رفت.

همچنین پس از ریزش سه درصدی در معاملات روز پنجشنبه که با اعلام آمادگی شرکت‌های کشتیرانی

۸۸ سنت در هر بشکه معامله شد. معاملات نفت برنت روز پنجشنبه با دو دلار و ۳۹ سنت کاهش و شاخص نفت امریکا با دو دلار و ۳۴ سنت کاهش، بسته شده بودند.

هر دو شاخص در مسیر ثبت کاهش ۱۰ درصدی در سال ۲۰۲۳ هستند که نخستین کاهش سالانه از زمان همه‌گیری کرونا در سال ۲۰۲۲ است که تقاضا، سقوط کرده و باعث کاهش قیمت‌ها شده بود.

نفت همچنین به دلیل نگرانی‌های پیرامون تقاضا که ریسک‌های عرضه ناشی از تنش‌های ژئوپلیتیکی خاورمیانه را تحت‌الشعاع قرار داده

قیمت نفت تحت تأثیر نگرانی‌های ژئوپلیتیکی، کاهش تولید و تدابیر جهانی برای مهار تورم که باعث نوسان شدید قیمت‌ها شد در حالی سال ۲۰۲۳ را با حدود ۱۰ درصد کاهش به پایان می‌برد که نخستین است. بهای معاملات نفت برنت روز جمعه که آخرین روز معاملات سال ۲۰۲۳ است، ۱۸ سنت معادل ۰.۲ درصد افزایش یافت و به ۷۷ دلار و ۳۳ سنت در هر بشکه رسید. بهای معاملات وست تگزاس اینترمدیت امریکا با ۱۱ سنت افزایش در ساعات اولیه معاملات بازار آسیا، ۷۱ دلار و